

El préssec

(ALDC, V, 1166. El préssec)

El préssec és el fruit del presseguer (*Prunus persica*), originari de la Xina; el nom, documentat des del s. XIII, prové de PĒRSĪCUM, reducció de PERSICUM MALUM 'fruita de Pèrsia' (en alguna loc., 154, és una varietat d'aquest fruit); *alpérsec* 180 podria presentar una combinació consonàntica fidel a l'ètim, però no necessàriament; *pr[e]ssec*, amb [e] tònica tancada, predomina sobre *pr[ɛ]ssec*, amb vocal oberta (només 6 casos), en canvi *pr[ɛ]ssic* presenta 18 casos enfront de 7 de *pr[e]ssic*: els casos d'obertura poden estar en relació amb el segment final *-ic* (cf. Mascaró, 1984); *aprèssec* 147 ha rebut una vocal protètica, si no és una reducció de **alpréssec*; *aubergi* procedeix de PĒRSĪCUM, a través de l'ar. andalusí *AL + BĒRŠIQ, amb contaminació de *abercoc* (Corriente); *abèrxic* 187 deu ser una adaptació del cast. *albérxigo*. *Presquilla* 125, 152 (var. *presquill* 158) és un der. del cast. i arag. mer. *pr(i)esco* (< PĒRSĪCU) més el suf. dim. *-illa* (< -ICULA), amb la forma arabitzada *bresquilla* (var. *bresquillo* 157, 159) amb pas *p > b*, ja que l'àrab manca d'oclusiva labial sorda (var. *abresquilla* 166, 167, 172, *albresquilla* 172, amb l'article àr., *ambresquilla* 171, 173, 175, 176, amb canvi *al- > an- [> am-]*, com en *aljub > anjub*, *alcolla > ancolla*).

Melocotó ve del llat. MALUM (O MELUM) COTONIUM, pel fet de ser aquesta varietat de presseguer creada per l'empelt d'aquest arbre en un codonyer (COTONIUM 'codony'); var.: *melacotó* 153, *malacotó* 148, 151, 156, 160, 179, *malacató* 183, 186, 190 (doc. s. XVI); *melocoton* 87, 94, 100 (< cast.); el bal. *melicotó* sembla una descomposició d'etimologia popular (*mel-i-cotó*), que, per la presència d'aquesta var. a Tàrbena, colonitzada per mallorquins a principis del s. XVII, s'ha de remuntar a aquesta època. *Mollarero* 118 és un der. de *mollar*, que alhora ho és de *moll* (< MÖLLEM 'flux, tou') més el suf. cast.-arag. *-ero*, per la molla tova d'aquesta classe de préssec.

Geolingüísticament, notem la gran extensió de *préssec* enfront de la presència en val. de *melocotó*, potser reforçada pel cast. (*melicotó* 182, com hem dit, és degut a la presència mall.), i *bresquilla*, que no seria d'origen mossàrab (*DECat*) sinó probablement d'importació aragonesa. *Aubergi*, d'una petita àrea nord-occ., podria ser un descendent directe de l'ar. vulgar.

Préssec, *melicotó* i *alberge* són normatius des del *DOrt*, 1917; els dos darrers, a més de *bresquilla*, figuren al *DG₁*, 1932 com a varietats del préssec.

